

Waarom vroeg Henk Prais reflectie aan de Ombudsman voor de publieke omroepen?

Gebaseerd op de Bijlmerramp-kennisbank, geactualiseerd op 15 juli 2026

Inleiding

Prais vroeg de Ombudsman voor de publieke omroepen om reflectie omdat hij het probleem rond de KRO-NCRV-serie *Rampvlucht* niet alleen zag als een reeks mogelijke feitelijke onjuistheden, maar vooral als een kwestie van journalistieke en publieke verantwoordelijkheid.

Zijn insteek was voor zover uit de kennisbank blijkt niet primair: straf de makers of stel mij in het gelijk. Hij wilde laten onderzoeken wat er gebeurt wanneer een publieke omroep in een traumatisch historisch dossier feit, fictie, vermoeden en dramatische verbeelding sterk met elkaar vermengt.

De bredere aanleiding

Prais zag dat *Rampvlucht* oude verdenkingen en doofpotbeelden opnieuw zichtbaar en geloofwaardig maakte. Zijn latere persoonlijke reflectie is in de kennisbank gekoppeld aan verantwoordelijkheid, de invloed op de publieke opinie, zijn interview voor KRO-NCRV en de voorstelling dat aan de serie alles behalve de feiten zou kloppen.

Een extra zorgplicht voor een publieke omroep

KRO-NCRV is geen willekeurige commerciële producent. Prais vond kennelijk dat een publieke omroep zorgvuldig moet omgaan met historisch beladen materiaal, zeker wanneer bewoners, nabestaanden en hulpverleners nog steeds met onzekerheid, verdriet en wantrouwen leven.

Was voldoende duidelijk wat fictie was?

Een algemene mededeling dat een productie drama is, lost niet ieder probleem op. Wanneer echte personen, bestaande controverses en herkenbare technische claims worden gebruikt, kunnen kijkers het dramatische verhaal alsnog als feitelijke reconstructie onthouden. Prais wilde kennelijk dat juist over die grens werd nagedacht.

Wat gebeurde er met aangeboden deskundigheid?

Prais had voor de uitzending vragen beantwoord, een spotlijst opgesteld en zich laten interviewen. Zijn vraag was daarmee waarschijnlijk ook hoe een omroep deskundigen kan raadplegen, terwijl de uiteindelijke voorstelling door diezelfde deskundige als onvoldoende herkenbaar of te suggestief wordt ervaren.

Gevolgen voor bewoners en publiek vertrouwen

Prais vreesde vermoedelijk dat de serie niet alleen verwarring veroorzaakte, maar ook oude angst en wantrouwen opnieuw kon versterken. De kennisbank bevat daarom tevens een analyse over de vraag hoe KRO-NCRV bewoners die naar duidelijkheid zoeken verder zou kunnen helpen.

Zelfcorrectie zonder juridisch conflict

Door om reflectie te vragen in plaats van uitsluitend een formele klacht of juridische procedure te beginnen, koos Prais voor een minder polemische route. Hij zocht erkenning van het dilemma, bespreking van de werkwijze en mogelijk herstel richting het publiek.

Hoe behoort een publieke omroep om te gaan met een rampgeschiedenis wanneer dramatische vrijheid het risico meebrengt dat onbewezen verhalen opnieuw als werkelijkheid gaan functioneren?

Samenvattend oordeel

Het verzoek past bij Pruis' algemene strategie. Hij wilde niet vooral winnen van KRO-NCRV, maar een proces van zelfonderzoek, publieke verantwoording en herstel van bronkritiek op gang brengen. Het ging hem dus minder om vergelding dan om de vraag welke verantwoordelijkheid een publieke omroep draagt wanneer een dramaproductie invloed kan hebben op historisch beeld, vertrouwen en verwerking.

Relevante PIN-verwijzingen uit de kennisbank

PIN 20260205-02 - *Rampvlucht en verantwoordelijkheid, een persoonlijke reflectie van H.A. Pruis*

PIN 20250830-01 - impact van de KRO-NCRV-serie *Rampvlucht* op de publieke opinie

PIN 20220906 - interview met Henk Pruis voor de KRO-NCRV-productie

PIN 20221010 - *Aan de serie Rampvlucht klopt alles behalve de feiten*

PIN 20260407-01 - hoe KRO-NCRV Bijlmerbewoners die duidelijkheid zoeken verder zou kunnen helpen

Bronbasis: Bijlmer_ramp_Kennisbank_geactualiseerd_2026-07-15.xlsx. De formulering hierboven is een zorgvuldige interpretatie van de in de kennisbank opgenomen metadata en relaties. Voor een definitief oordeel moeten de oorspronkelijke brieven, interviews en reflectieteksten per PIN worden geraadpleegd.